PATVIRTINTA:
Valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos
Mažeikių regioninio padalinio vadovo
2026-10-___ potvarkiu Nr. _____

**ŽEMĖS, SKIRTOS NAUJIEMS MIŠKAMS ĮVEISTI, PIRKIMO VALSTYBĖS NUOSAVYBĖN EKONOMINIS IR SOCIALINIS PAGRINDIMAS**

Žemės, skirtos naujiems miškams įveisti, pirkimo valstybės nuosavybėn ekonominis ir socialinis pagrindimas parengtas vadovaujantis Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 1036 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Žemės, skirtos naujiems miškams įveisti, pirkimo valstybės nuosavybėn procedūrų vykdymas valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. ĮS-245 „Dėl žemės, skirtos naujiems miškams įveisti, pirkimo“ yra pavestas vykdyti valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos regioniniams padaliniams, kurie siekia valstybės nuosavybėn įsigyti privačios žemės sklypus, skirtus naujiems miškams įveisti, esančius jų administruojamose teritorijose (atitinkamų savivaldybių atitinkamose kadastrinėse vietovėse). Pirkimai vykdomi skelbiamų derybų būdu. Vieno pirkimo metu numatoma įsigyti vieną privačios žemės sklypą.

Valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos įstatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-7 „Dėl Valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos įstatų patvirtinimo“, nustatyti įmonės veiklos tikslai – patikėjimo teise valdyti, naudoti valstybinius miškus ir jais disponuoti įstatymo nustatyta tvarka, vykdyti kompleksinę miškų ūkio veiklą valstybiniuose miškuose, įgyvendinti bendrą valstybinę miško priešgaisrinės apsaugos sistemą, organizuoti ir (ar) įgyvendinti bendrą miško kelių priežiūrą ir taisymą (remontą) visų nuosavybės formų miškuose, diegti pažangias miškų įveisimo, atkūrimo, apsaugos, tvarkymo ir miško išteklių naudojimo technologijas. Įgyvendindama veiklos tikslus, įmonė patikėjimo teise valdo, naudoja valstybinius miškus ir jais disponuoja įstatymų nustatyta tvarka, taip pat vykdo juose kompleksinę miškų ūkio veiklą, įskaitant ir naujų miškų įveisimą.

Vadovaujantis Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 „Dėl Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos, patvirtinimo“, 21 punktu, siekiama iki 2030 metų Lietuvos Respublikos miškingumą padidinti iki 35 procentų šalies teritorijos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gruodžio mėnesį priimtais Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, $13^1$, 15, 22, 23, 29, $30^1$, 31, 32, 34, 35, $36^1$, $36^2$, 37, 39, 40, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir 55 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymu ir Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymu, valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija įpareigota veikti valstybės vardu valstybei įsigyjant nuosavybėn privačius žemės sklypus, kurie skirti miškui įveisti ir (ar) kuriuose yra miško žemė, Miškų įstatyme numatytoms valstybinėms funkcijoms atlikti. Įgyvendinant minėtus įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 486 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 13 d. nutarimo Nr. 1036 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, buvo atitinkamai pakeistas Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 1036 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kurio 66 punkte reglamentuota, kad valstybės nuosavybėn įsigyjant žemės sklypus, kurie skirti miškui įveisti ir (ar) kuriuose yra miško žemė, Miškų įstatyme nustatytoms valstybinėms funkcijoms atlikti, – valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo, atsižvelgdamas į perkančiosios organizacijos pirkimo komisijos sprendimą dėl derybas laimėjusio kandidato, per 20 dienų nuo šio sprendimo gavimo priima sprendimą įsigyti valstybės nuosavybėn žemės sklypą ir sudaryti žemės sklypo pirkimo sutartį derybose sutartomis sąlygomis; sprendimą įsigyti valstybės nuosavybėn žemės sklypą ir sudaryti žemės sklypo pirkimo sutartį priėmęs subjektas per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo laimėjusiam kandidatui išsiunčia kvietimą sudaryti žemės sklypo pirkimo sutartį.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2026 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 4-277 „Dėl ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 4-193 „Dėl Valstybės valdomų įmonių ir dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo pakeistas Valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 4-193 „Dėl Valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašo patvirtinimo“, kurio 12 punktu pavesta valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai vykdyti specialųjį įpareigojimą – žemės sklypų, kurie skirti miškui įveisti ir (ar) kuriuose yra miško žemės, pirkimą valstybės vardu.

2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugsėjo 19 d. įsakymu Nr. D1-305 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ įgyvendinimo“, nustatytas rodiklis „Įsigytos valstybės nuosavybėn miškams veisti žemės plotas“; siektina rodiklio reikšmė 2030 m. – 385 ha.

Valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos 2026–2030 metų veiklos strategijoje yra numatytas strateginis tikslas A1 „Didinti $CO_2$ absorbciją VMU valdomuose miškuose“ ir strateginis uždavinys A1.1 „Didinti šalies miškingumą ir miškų ekosistemos $CO_2$ absorbciją“ (rodiklio „Įsigytos valstybės nuosavybėn miškams veisti žemės plotas, ha (akumuliuotas rodiklis, skaičiuojamas nuo 2023 m.)“ reikšmė 2030 m. – 600 ha).

Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija, atsižvelgdama į jai valstybės deleguotas funkcijas, rūpinasi, kad miškai būtų tvarkomi pagal tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principus, užtikrinant racionalų miškų išteklių naudojimą aprūpinant pramonę žaliava, biologinės įvairovės išsaugojimą, miškų produktyvumo didinimą, kraštovaizdžio stabilumą ir aplinkos kokybę, galimybę dabar ir ateityje atlikti ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

Nupirkęs privačios žemės sklypą valstybės nuosavybėn, valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos regioninis padalinys jame įveis mišką, tokiu būdu bus padidintas šalies miškingumas, sumažės apleistos žemės plotų, bus atstatyti prarasti miško žemės plotai, kompensuotos kitomis naudmenomis paverstų miškų netektys. Privačios žemės sklypas miškui įveisti bus įsigyjamas teritorijoje, kurioje įveisti mišką nėra draudžiama. Tikėtina, kad privatūs asmenys parduodamuose privačios žemės sklypuose ūkininkauja ribotai, iš šios žemės gauna minimalią ekonominę naudą, dėl to neinvestuoja į tokios žemės tvarkymą. Taigi juose įveisus mišką, būtų racionaliau išnaudojama žemė.

Nauji miškai bus įveisiami vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 „Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų patvirtinimo“, reikalavimais. Įveisti miško želdiniai sudarys sąlygas miško ekosistemoms susiformuoti. Augdamas miškas bus svarbus visuomenei dėl medienos ir nemedieninių produktų, didins bioįvairovę, sudarys sąlygas vystyti rekreaciją, turizmą, mažins oro taršą ir dirvožemio eroziją, prisidės prie neigiamo klimato poveikio švelninimo. Taip pat bus sukurta naujų darbo vietų kaimo vietovėse.

Gauti pasiūlymai dėl privačios žemės sklypo pardavimo bus vertinami ir pasiūlymų eilės sudaromos pagal parduodamo privačios žemės sklypo 1 ha mažiausios kainos kriterijų (jeigu pasiūlymų 1 ha kainos yra vienodos, pirmenybė teikiama didesnio ploto privačios žemės sklypui). Perkamo privačios žemės sklypo kaina neviršys daugiau kaip 10 procentų rinkos vertės, nustatytos atlikus privalomąjį turto vertinimą Lietuvos Respublikos privalomojo turto ir verslo vertinimo įstatymo nustatyta tvarka.

Žemės, skirtos naujiems miškams įveisti, įsigijimo finansavimui numatoma teikti paraiškas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos paskelbtu Kvietimu teikti paraiškas Plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ veiklos 4. „Miškų plėtra valstybinėje žemėje“ veiklos sričiai „4.2. Žemės naujiems miškams veisti įsigijimas valstybės nuosavybėn“ finansuoti, arba naudoti kitų valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos vykdomų veiklų pajamas, vadovaujantis įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos kanclerio potvarkiu patvirtinta įmonės metine pajamų ir išlaidų sąmata.